

odbor všeobecné správy
oddělení občanskosprávní
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV-58402-105/VS-2009

Praha 3. října 2014
Počet listů: 15

Rozhodnutí

Ministerstvo vnitra rozhodlo na základě návrhu na registraci občanského sdružení s názvem Sudetoněmecké krajanské sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, občanské sdružení, podaného přípravným výborem ve složení: zmocněnec – Tomáš Pecina, bytem Slezská 56, 120 00 Praha 2, Wolfgang Habermann, bytem Lubník 59, 563 01 Lanškroun, a Jan Šinágl, bytem Nejedlých 335, 267 53 Žebrák, takto:

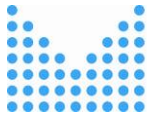
podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, **se o d m í t á** registrace občanského sdružení s názvem Sudetoněmecké krajanské sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, občanské sdružení.

O d ů v o d n ě n í

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 28. 3. 2014, č. j. 5 A 51/2013-56, doručeným Ministerstvu vnitra (dále jen „ministerstvo“) dne 15. 4. 2014, bylo zrušeno rozhodnutí ministerstva o odmítnutí registrace občanského sdružení s názvem Sudetoněmecké krajanské sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, občanské sdružení, (dále jen „Sudetoněmecké krajanské sdružení“), ze dne 18. 2. 2013, č. j. MV-58402-74/VS-2009, a věc byla vrácena ministerstvu k dalšímu řízení.

I.

Předmětné registrační řízení bylo v souladu s § 7 odst. 3 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, (dále jen „zákon č. 83/1990 Sb.“), zahájeno dnem 12. 8. 2009, kdy ministerstvo obdrželo podání označené jako návrh na registraci občanského sdružení s názvem Sudetoněmecké krajanské sdružení. Rozhodnutím ministerstva ze dne 24. 8. 2009, č. j. MV-58402-7/VS-2009, byla registrace jmenovaného občanského sdružení odmítnuta podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 83/1990 Sb.



Toto rozhodnutí ministerstva napadl žalobou ze dne 26. 8. 2009, sp. zn. 11 Ca 234/2009, jako žalobce „Přípravný výbor Sudetoněmeckého krajského sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, občanské sdružení“, zastoupený Tomášem Pecinou, zmocněným členem přípravného výboru. Žaloba byla odmítnuta usnesením Městského soudu v Praze, č. j. 11 Ca 234/2009-16 ze dne 5. 10. 2009, a to z toho důvodu, že opravný prostředek byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou, tedy přípravným výborem, ačkoliv k podání žaloby jsou legitimováni pouze členové přípravného výboru.

Na základě žaloby podané členy přípravného výboru občanského sdružení Sudetoněmecké krajské sdružení zrušil Městský soud v Praze svým rozsudkem č. j.: 11 Ca 298/2009-78 ze dne 31. 3. 2011 shora citované rozhodnutí ministerstva o odmítnutí registrace Sudetoněmeckého krajského sdružení podle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „soudní řád správní“), a věc vrátil ministerstvu vnitra k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 soudního řádu správního). Citovaný rozsudek nabyl právní moci dne 29. 4. 2011.

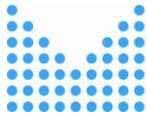
Dne 29. 4. 2011 bylo ministerstvu doručeno podání zmocněnce přípravného výboru označené jako „Žádost o zaslání stanov občanského sdružení s registrační doložkou“. S odkazem na rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 11 Ca 298/2009-78 ze dne 31. 3. 2011 ve spojitosti s § 8 odst. 4 zákona č. 83/1990 Sb. zmocněnec přípravného výboru žádal o zaslání jednoho vyhotovení stanov Sudetoněmeckého krajského sdružení s vyznačeným dnem registrace.

Poté se zmocněnec přípravného výboru obrátil na ministerstvo dne 1. 6. 2011 s žádostí o uplatnění opatření proti nečinnosti ministerstva podle § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „správní řád“), ve věci žádosti o zaslání stanov Sudetoněmeckého krajského sdružení opatřených registrační doložkou podle § 8 odst. 4 zákona č. 83/1990 Sb.

Usnesením ministra vnitra ze dne 18. 6. 2011 nebylo žádosti zmocněnce přípravného výboru vyhověno, neboť nebyly dány důvody pro uplatnění některého z opatření ve smyslu § 80 odst. 4 správního řádu. Zároveň byl zmocněnec přípravného výboru vyzooměn o tom, že ministerstvo vydá nové rozhodnutí ve věci, a to ve lhůtě stanovené § 71 odst. 3 písm. a) správního řádu.

Rozhodnutím ministerstva č. j. MV-58402-37/VS-2009 ze dne 28. 6. 2011 byla registrace občanského sdružení Sudetoněmecké krajské sdružení podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 83/1990 Sb. po druhé odmítnuta.

V této věci byla Městskému soudu v Praze kromě předmětné žaloby na zrušení napadeného rozhodnutí ministerstva podané dne 29. 6. 2011, podána téhož dne žaloba č. j. 3 A-93/2011-22 o vyslovení nicotnosti dotčeného rozhodnutí ministerstva. Dále byla v téže věci dne 10. 6. 2011 podána správní žaloba č. j. 5 A 125/2011-17 na ochranu proti nečinnosti ministerstva, kdy jako žalobce vystupovalo Sudetoněmecké krajské sdružení a domáhalo se zaslání



jednoho vyhotovení stanov žalobce s vyznačeným dnem registrace na základě § 8 odst. 4 zákona č. 83/1990 Sb.

Jak žaloba o vyslovení nicotnosti dotčeného rozhodnutí ministerstva, tak žaloba na ochranu proti nečinnosti ministerstva byly Městským soudem v Praze zamítnuty (viz usnesení č. j. 3 A 93/2011-45 ze dne 10. 5. 2012 a rozsudek č. j. 5 A 125/2011 ze dne 8. 6. 2012). V žalobci napadaném procesním postupu ministerstva v dosavadním řízení o registraci Sudetoněmeckého krajanského sdružení soud tudíž neshledal žádné pochybení.

Rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 3 A 94/2011-105 ze dne 20. 12. 2012 pak bylo zrušeno rozhodnutí ministerstva ze dne 28. 6. 2011, č. j. MV-58402-37/VS-2009 o odmítnutí registraci Sudetoněmeckého krajanského sdružení a věc byla opětovně vrácena ministerstvu k dalšímu řízení. Soud konstatoval, že žalovaný jednak neodstranil již vytýkané vady a jednak nově uváděné důvody nemohou obstát, neboť nejsou dostatečně konkrétní tak, aby z nich bylo možno dovodit ohrožení veřejného pořádku. Přitom soud žalovanému uložil, aby odůvodnil, zda zásah do sdružovací svobody sledoval legitimní zájem, zda byl v demokratické společnosti nezbytný.

V rámci nového věcného posouzení stanov Sudetoněmeckého krajanského sdružení z hlediska právního názoru vysloveného Městským soudem v Praze ministerstvo dospělo opětovně k závěru, že v daném případě jsou dány důvody pro odmítnutí registrace zamýšleného občanského sdružení a podle § 8 odst. 1 zákona č. 83/1990 Sb. rozhodnutím č. j. MV-58402-74/VS-2009, ze dne 18. 2. 2013, registraci občanského sdružení Sudetoněmecké krajanské sdružení již po třetí odmítlo.

Jak vyplývá z odůvodnění tohoto rozhodnutí, ministerstvo v intencích související judikatury Evropského soudu pro lidská práva, Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu, jakož i se zřetelem k právnímu názoru Městského soudu v Praze vysloveného ve zrušujícím rozsudku, znovu posoudilo též cíle činnosti Sudetoněmeckého krajanského sdružení formulované v čl. 3 stanov. Ačkoliv jsou dle názoru ministerstva cíle činnosti proklamované v čl. 3 odst. 3 až 9 stanov Sudetoněmeckého krajanského sdružení s ohledem na historickou zkušenost našeho státu dle odezvy veřejnosti nepochybně kontroverzní, provokativní a společensky velmi citlivé, ministerstvo zohlednilo, že jejich hlásání samo o sobě ve smyslu příslušné judikatury neodůvodňuje zásah do sdružovacího práva. Se zřetelem k tomu ministerstvo proto pokládalo za zásadní důvod postupu podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 83/1990 Sb. ve spojitosti s rozhodnutím ze dne 18. 2. 2013 toliko zvolený název zamýšleného občanského sdružení s tím, že i otázku volby názvu a jeho výsledné podoby vyjádřené ve stanovách občanského sdružení lze v souladu s ustálenou judikaturou podřadit pod pojem „způsob dosahování cílů“ tak, jak jej má na mysli ustanovení § 4 písm. b) citovaného zákona. Ministerstvo proto koncentrovalo argumentaci v odůvodnění napadeného rozhodnutí na otázku určení názvu předmětného občanského sdružení v právním i společenském kontextu.



Jak shora uvedeno, i proti tomuto rozhodnutí ministerstva o odmítnutí registrace Sudetoněmeckého krajanského sdružení byla však dle ustanovení § 8 odst. 3 zákona č. 83/1990 Sb. Městskému soudu v Praze podána dne 31. 3. 2013 žaloba č. j. 5A 51/2013-15. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 28. 3. 2014, č. j. 5A 51/2013-56, bylo výše citované rozhodnutí ministerstva opětovně zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení, neboť soud se ztotožnil s žalobní námitkou, dle níž je rozhodnutí ministerstva nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Nicméně skutečnost, že ministerstvo shledalo zvolený název zamýšleného občanského sdružení za zásadní vadu předmětných stanov, pak soud jednoznačně konstatuje v odůvodnění tohoto rozsudku. Soud přitom podotýká, že „nezpochybňuje možnost hodnotit občanské sdružení jako nedovolené na základě jeho názvu, může se však jednat pouze o případy, kdy by již samotný název byl v rozporu s ústavou či zákonem, např. vybízel k trestné činnosti, vyzýval k rasové nesnášenlivosti, zpochybňoval suverenitu státu apod. Po takovém zjištění by pak musela následovat úvaha o nezbytnosti zákazu tohoto sdružení v demokratické společnosti.“

Z odůvodnění tohoto rozsudku Městského soudu v Praze dále vyplývá, že soud považuje závěr ministerstva o nedovolenosti zamýšleného občanského sdružení za zmatečný. K tomu soud uvádí, že „Shledal-li žalovaný, že cíle činnosti zamýšleného sdružení neodůvodňují zásah do sdružovacího práva, pak nelze učinit závěr, že jde o sdružení nedovolené podle § 4 písm. a) zákona. Považuje-li žalovaný za zásadní důvod postupu podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona o sdružování občanů název zamýšleného sdružení jako způsob dosahování cílů zamýšleného sdružení, tedy že jde o sdružení nedovolené podle § 4 písm. b) téhož zákona, musí konkrétně uvést ustanovení ústavy či zákona, se kterými je způsob dosahování cílů zamýšleného sdružení, to je název sdružení, v rozporu. Chtěl-li snad žalovaný odlišit cíle sledované stanovami, které shledal „v pořádku“, od cílů sledovaných názvem, které shledal „závadnými“, obsahuje jeho úvaha logický rozpor. Je-li název zamýšleného sdružení způsobem, jímž jsou dosahovány cíle sdružení, nemůže být sám název hodnocen jako cíl, jehož chce sdružení dosáhnout.“

Podle názoru soudu „Žalovaný však neučinil žádný konkrétní závěr o rozporu předmětného názvu sdružení s ústavou či zákonem... Žalovaný rovněž nedostatečně konkrétně uvedl, že ve volbě názvu spatřuje záměr žalobců dosáhnout výsledku právní normou nepředvídaného a nežádoucího, což zhodnotil jako zneužití práv, které plně odůvodňuje nezbytnost zásahu do sdružovacího práva... Na základě prakticky totožného hodnocení nikoliv cílů, ale názvu předmětného sdružení žalovaný v nyní přezkoumávaném rozhodnutí opět dospěl k závěru o nezbytnosti zásahu do výkonu sdružovacího práva.“ Soud shrnuje, že „Takovéto odůvodnění odmítnutí návrhu na registraci nemůže obstát.“

S uvedeným výkladem a argumentací soudu se ministerstvo neztotožňuje. Ministerstvo namítá, že soud v daném řízení nesprávně posoudil právní otázku, podle kterého zákonného ustanovení má být ve věci rozhodováno, tedy zda podle



ustanovení § 8 odst. 4 zákona č. 83/1990 Sb. nebo podle obecné úpravy obsažené v soudním řádu správním (§ 76 odst. 1 písm. a) a § 78 odst. 4 soudního řádu správního). Na rozdíl od dvou předchozích rozhodnutí Městského soudu v Praze, kterými byla rozhodnutí ministerstva o odmítnutí registrace Sudetoněmeckého krajanského sdružení zrušena pro nepřezkoumatelnost a vrácena ministerstvu k dalšímu řízení, je ministerstvo přesvědčeno, že v dané věci měl soud rozhodovat podle § 8 odst. 4 zákona č. 83/1990 Sb., tzn. buď žalobu zamítnout, nebo rozhodnutí ministerstva zrušit, jestliže nebyly dány důvody k odmítnutí registrace.

Dle názoru ministerstva je v odůvodnění jeho třetího rozhodnutí o odmítnutí registrace Sudetoněmeckého krajanského sdružení zřetelně vyjádřeno, proč ministerstvo považuje zásah do výkonu sdružovacího práva v případě Sudetoněmeckého krajanského sdružení za nezbytný. Se zřetelem k právnímu názoru Městského soudu v Praze ministerstvo usilovalo o jednoznačné stanovení důvodů pro odmítnutí registrace Sudetoněmeckého krajanského sdružení tak, aby soud o žalobě rozhodl ve smyslu ustanovení § 8 odst. 4 zákona č. 83/1990 Sb. a znovu se neopakovala situace, kdy by bylo rozhodnutí ministerstva zrušeno soudem jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Po zvážení dalšího postupu ministerstvo proto podalo proti shora citovanému rozsudku kasační stížnost, a to z důvodu tvrzené nezákonnosti napadeného rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právních otázek soudem ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního. Kasační stížnost byla podána v zákonné lhůtě Nejvyššímu správnímu soudu dne 28. 4. 2014, který řízení o kasační stížnosti zahájil. V řízení o kasační stížnosti si Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 16. 5. 2014 vyžádal správní spis, který mu byl v určené lhůtě zaslán. Dle zjištění ministerstva činí průměrně doba rozhodování Nejvyššího správního soudu v jednotlivých kauzách tři a více měsíců. Podle sdělení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2014 lze „rozhodnutí o kasační stížnosti vedené pod sp. zn. 8 As 67/2014 ve věci odmítnuté registrace občanského sdružení očekávat v průběhu nejbližších měsíců. Je tomu tak s ohledem na skutečnost, že ve věci již byly učiněny nezbytné procesní úkony i s přihlédnutím ke složitosti projednávané věci, jakož i faktu, že nejde o věc, kterou by správní soudy projednávaly přednostně (§ 56 odst. 3 soudního správního řádu)“.

S podáním kasační stížnosti není spojen odkladný účinek. O přiznání odkladného účinku může rozhodnout Nejvyšší správní soud dle § 107 soudního řádu správního, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. V této souvislosti ministerstvo přihlédlo k judikatuře týkající se přiznání odkladného účinku v jiných obdobných případech (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 7 As 86/2010-108 ze dne 30. 11. 2010) a návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyššímu správnímu soudu nepodalo. Zároveň lze zmínit názory právní teorie zabývající se problémem přiznání odkladného účinku kasační stížnosti na návrh správního orgánu, které zpochybňují, zda lze v případě správního orgánu vůbec uvažovat o nenahraditelné



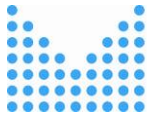
újmě při výkonu působnosti (veřejné moci), v rámci níž vydal rozhodnutí (§ 4 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního), (srov. Vedral, J., Správní právo, č. 8/2010, str. 472).

Bez ohledu na to, že ve věci byla podána kasační stížnost, je přitom povinností ministerstva v řízení pokračovat a řídit se přitom právním názorem soudu vyjádřeným v pravomocném rozhodnutí soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu 2 Ans 3/2006-49). Vzhledem k tomu, že zákon č. 83/1990 Sb. neupravuje lhůtu pro vydání rozhodnutí, bylo-li předchozí rozhodnutí ministerstva zrušeno a vráceno soudem ministerstvu k dalšímu řízení, nelze než řešit tuto otázku toliko výkladem. Pro další řízení je proto za rozhodný den považován den nabytí právní moci předmětného rozsudku Městského soudu v Praze s tím, že v řízení se uplatní lhůta podle § 71 odst. 3 správního řádu soudního. S ohledem na složitost případu je za opodstatněné považováno uplatnění lhůty stanovené v § 71 odst. 3 písm. a) správního řádu, tzn. lhůty 60 dnů od dne nabytí právní moci rozsudku Městského soudu v Praze. Běh této lhůty byl zahájen dnem 16. 4. 2014 a lhůta skončila dnem 16. 6. 2014. Je třeba zdůraznit, že při přezkoumávání rozhodnutí ministerstva o odmítnutí registrace občanského sdružení byl tento postup soudem akceptován a nebyl zpochybněn ani v řízení o registraci Sudetoněmeckého krajanského sdružení, ani v rámci soudního přezkumu rozhodnutí ministra o odmítnutí registrace jiných občanských sdružení.

Z výše uvedeného bylo zjevné, že v době uplynutí lhůty pro rozhodnutí ministerstva v registračním řízení by nebylo o kasační stížnosti rozhodnuto, byť má právní názor rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pro další postup ministerstva zásadní význam.

Východiskem pro řešení vzniklé situace se dle názoru ministerstva jevílo uplatnění postupu podle § 80 odst. 3 věty první správního řádu ve spojení s § 80 odst. 4 písm. d) správního řádu, kdy byla usnesením ministra vnitra přiměřeně prodloužena zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí. V tomto případě byl dán důvodný předpoklad, že v prodloužené lhůtě by bylo řízení o registraci Sudetoněmeckého krajanského sdružení se znalostí právního názoru Nejvyššího správního soudu ukončeno. Dle názoru ministerstva je i pro účastníka řízení výhodnější, aby Městský soud v Praze rozhodoval o jeho žalobě v mezích § 8 odst. 4 zákona č. 83/1990 Sb.

Uplatněním postupu podle § 80 odst. písm. d) správního řádu se pak stala bezpředmětnou žádost zmocněnce přípravného výboru ze dne 21. 5. 2014 o ochranu před nečinností ministerstva podle § 80 správního řádu ve věci zaslání stanov Sudetoněmeckého krajanského sdružení, opatřených registrační doložkou ve smyslu § 8 odst. 5 zákona č. 83/1990 Sb. Tato žádost byla ostatně podána předčasně dne 21. 5. 2014, neboť podle § 80 odst. 3 věty druhé správního řádu může účastník řízení takovou žádost podat až po uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí, která však tehdy dosud neuplynula. Kromě této skutečnosti zmocněnec žádal o zaslání jednoho vyhotovení stanov s vyznačeným dnem registrace s odkazem na § 8 odst. 5 zákona č. 83/1990 Sb. Dle citovaného ustanovení platilo, že nebylo-li zmocněnci přípravného výboru doručeno rozhodnutí o odmítnutí



registrace do 40 dnů od zahájení řízení, vzniklo občanské sdružení dnem následujícím po uplynutí této lhůty a na žádost zmocněnce přípravného výboru mu ministerstvo zaslalo jedno vyhotovení stanov, na němž vyznačí den registrace. O takovou situaci se však v daném případě nejednalo, protože opatření proti nečinnosti ministerstva bylo spojeno toliko se zahájením řízení podle § 7 zákona č. 83/1990 Sb. V úvahu by připadalo pouze uplatnění § 8 odst. 4 zákona č. 83/1990 Sb. za předpokladu, že by soud rozhodnutí ministerstva zrušil, jestliže nebyly dány důvody k odmítnutí registrace. Pokud by nebylo ve věci ministerstvem rozhodnuto ani v prodloužené lhůtě, mohl by se přípravný výbor podle okolností bránit podáním žaloby proti nečinnosti podle § 79 a násl. soudního řádu správního.

Usnesením ministra vnitra ze dne 19. 6. 2014, č. j. MV-58402-95/VS-2009, byla lhůta v řízení o registraci Sudetoněmeckého krajanského sdružení prodloužena do 30. 9. 2014. Citované usnesení bylo zmocněnci přípravného výboru doručeno dne 23. 6. 2014 a téhož dne jmenovaný podal proti němu rozklad.

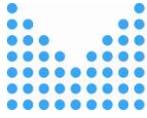
Zmocněnec přípravného výboru napadl usnesení ministra vnitra jako nezákonné s tím, že dle jeho názoru jde o zjevnou snahu obejít zákon, konkrétně § 107 odst. 1 soudního řádu správního. Dále se domnívá, že stanovená lhůta pro rozhodnutí je nepřiměřeně dlouhá, odporuje tak povinnosti rozhodovat bez zbytečných průtahů (§ 6 odst. správního řádu) a nepřihlíží k ustanovení § 80 odst. 4 písm. d) správního řádu. Jelikož nepovažuje řízení o registraci Sudetoněmeckého krajanského sdružení za zvlášť složitý případ, má za to, že lhůta pro vydání rozhodnutí byla prodloužena na více než pětinasobek. Rovněž míní, že postup podle § 80 odst. 4 písm. d) správního řádu není v daném případě pro účastníky řízení výhodnější, neboť je jim pouze znovu upíráno právo na přístup k soudu a zmiňuje skutečnost, že řízení o registraci trvá téměř 5 let a jde tak o zneužití práva – šikanu.

Podaný rozklad posoudila rozkladová komise ministra vnitra na svém jednání dne 18. 7. 2014 a věc byla předložena ministru vnitra. Ve smyslu § 152 odst. 5 písm. b) správního řádu ministr vnitra svým rozhodnutím ze dne 29. 8. 2014, č. j. MV-9251-5/VS-2014, na návrh rozkladové komise rozklad zamítl.

Před uplynutím lhůty v řízení o registraci Sudetoněmeckého krajanského sdružení, prodloužené výše citovaným usnesením ministra vnitra na základě § 80 odst. 4 písm. d) správního řádu, podal dne 23. 7. 2014 zmocněnec přípravného výboru, zastoupený JUDr. Petrem Kočím, PhD., advokátem, se sídlem Opletalova 1535/4, 110 00 Praha 1, Městskému soudu v Praze žalobu na ochranu proti nečinnosti ministerstva č. j. 11 A 111/2014 -25.

S odkazem na výše popsaný průběh řízení má ministerstvo za to, že žaloba proti jeho nečinnosti je nedůvodná. Zároveň ministerstvo opakovaně odmítá jako zcela mylnou domněnku žalobců o obstrukčním přístupu ministerstva k dané věci.

K žádosti Městského soudu v Praze ze dne 1. 8. 2014 mu ve stanovené lhůtě ministerstvo zaslalo dne 4. 9. 2014 vyjádření k žalobě proti nečinnosti v této věci.



II.

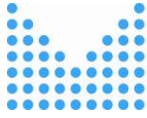
Za stavu, kdy bylo zjevné, že v době prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí ministerstva v této věci do 30. 9. 2014 unesením ministra vnitra ze dne 19. 6. 2014, č. j. MV-58402-95/VS-2009, nebude Nejvyšším správním soudem o kasační stížnosti ministerstva rozhodnuto, bylo ministerstvo nuceno v řízení o registraci Sudetoněmeckého krajského sdružení znovu řešit otázku svého dalšího procesního postupu. Za dané právní situace ministerstvo zvažovalo jednak otázku případného dalšího prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí podle § 80 odst. 4 písm. d) správního řádu, jednak otázku přerušení řízení podle § 64 odst. 1 písm. d) správního řádu, a konečně i nové věcné posouzení předložených stanov Sudetoněmeckého krajského sdružení z hlediska § 8 odst. 1 zákona č. 83/1990 Sb. v rámci právního názoru Městského soudu v Praze vyjádřeného v rozsudku ze dne 28. 3. 2014, č. j. 5 A 56/2013-56.

Vzhledem k tomu, že nebyl naplněn původní předpoklad o době potřebné k přijetí rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, ministerstvo v řízení nepřistoupilo k dalšímu prodloužení lhůty podle § 80 odst. 4 písm. d) správního řádu, byť by takový postup měl určitou oporu v judikatuře (srov. již výše zmíněné usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Afs 56/2007- 400 z 27. 2. 2007). S ohledem na citovanou judikaturu pak nebyla zvolena ani možnost vydat usnesení o přerušení řízení ve smyslu 64 odst. 1 písm. d) správního řádu, probíhá -li řízení o předběžné otázce ve vazbě na § 57 odst. 2 správního řádu. Ministerstvo přihlédlo k názoru Nejvyššího správního soudu, dle něhož nelze zaměňovat rozhodnutí o předběžné (prejudiciální) otázce s vázaností právním názorem, ať jde o názor vyslovený v rozhodnutí správního orgánu II. stupně, či v rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, či v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti.

Byť ministerstvo poukazovalo na možnost vzniku obtížně řešitelné situace ve spojitosti s provedením či odmítnutím registrace Sudetoněmeckého krajského sdružení v závislosti na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, vyhodnotilo za současného stavu jako právně nejpříjemnější z uvedených variant opětovné rozhodnutí o návrhu na registraci. Ministerstvo přitom stále zastává jednoznačný právní názor, dle něhož je v případě občanského sdružení, resp. spolku, který hodlá vyvíjet činnost pod názvem Sudetoněmeckého krajského sdružení, zásah do výkonu sdružovacího práva v demokratické společnosti plně opodstatněný.

V rámci nového hodnocení předložených stanov Sudetoněmeckého krajského sdružení z hlediska § 8 odst. 1 zákona č. 83/1990 Sb. se zřetelem k závěrům vyjádřeným ve zrušujícím rozsudku Městského soudu v Praze, jakož i k důvodům obsaženým v kasační stížnosti podané ministerstvem proti tomuto rozsudku, ministerstvo konstatuje:

Podle čl. 1 odst. 1 stanov název zamýšleného sdružení zní „Sudetoněmecké krajské sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, občanské sdružení“. Dle



názoru ministerstva takto určený název splňuje kritéria vymezená v ustanovení § 6 odst. 4 zákona č. 83/1990 Sb., ve znění 342/2006 Sb. a zákona č. 33/2008 Sb. (dále jen § 6 odst. 4 zákona č. 83/1990 Sb.) a ve spojitosti s ustanovením § 6 odst. 4 a s § 7 odst. 2 zákona č. 83/1990 Sb. byl proto návrh na registraci považován za formálně bezvadný.

Zvolený název zamýšleného občanského sdružení však ministerstvo pokládá za zásadní vadu předmětných stanov, a to především ve spojitosti s jeho vnímáním ve společnosti. Shodně s názorem Městského soudu v Praze, vyjádřeným ve spojitosti s názvem Sudetoněmecké krajanské sdružení v odůvodnění jeho rozsudku, má ministerstvo za to, že „již samotný název vyvolává zcela logickou paralelu s činností subjektů označených jako sudetoněmecké, které vyvíjely činnost směřující k rozbití Československé republiky“.

V této souvislosti se ministerstvo opětovně zabývalo otázkou, zda název zamýšleného občanského sdružení nekoliduje s ustanovením § 4 zákona č. 83/1990 Sb. Dle citovaného ustanovení nejsou povolena občanská sdružení, jejichž cílem je a) popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení, rozněcovat nenávist a nesnášenlivost z těchto důvodů, podporovat násilí, anebo jinak porušovat zákony, b) občanská sdružení, která sledují svých cílů způsoby, které jsou v rozporu s ústavou a zákony, c) občanská sdružení ozbrojená nebo s ozbrojenými složkami s výjimkou sdružení, jejichž členové používají střelné zbraně pro sportovní účely nebo k výkonu práva myslivosti.

Z hlediska výše stanovených kritérií nedovolených občanských sdružení ministerstvo vychází z toho, že zvolený název vyjádřený ve stanovách občanského sdružení může být vzhledem k jeho konkrétní podobě všeobecně vnímán i jako projev vyjádření podstaty cílů příslušného sdružení. Je nesporně rozdíl mezi vnímáním takového názvu a na straně druhé názvu majícího zcela obecnou podobu (např. „Člověk“, Benjamin o. s., apod.). Nastane-li taková situace, je dle názoru ministerstva nezbytné pohlížet na zvolený název rovněž jako na způsob dosahování cílů sdružení tak, jak jej má na mysli ustanovení § 4 písm. b) zákona č. 83/1990 Sb. Přijetí tohoto závěru nemůže být na překážku, že zákon č. 83/1990 Sb. pokrývá problematiku názvu občanského sdružení pouze v intencích § 6 odst. 4 citovaného zákona (srov. relevantní související judikaturu, např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 7 As 40/2010-85 ze dne 24. 6. 2010, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. As 51/2010-63 ze dne 15. 7. 2010).

V případě předmětného názvu občanského sdružení tak nelze v první řadě pominout, že v rámci České republiky nepochybně vyvolává v kontextu historických



událostí, k nimž došlo v pohraničních oblastech po roce 1938 při jejich odtržení od Československa a jejich začlenění do Německé říše, paralelu se sudetoněmeckými spolky, což konstatoval i Městský soud v Praze, jak již shora uvedeno. Namísto podpory porozumění mezi národy s důrazem na porozumění mezi Čechy a Němci, proklamované v čl. 3 odst. 1 stanov Sudetoněmeckého krajanského sdružení, je tak název naopak způsobilý vyvolávat a rozněcovat nesnášenlivost mezi Čechy a Němci. Za stavu, kdy dle obecně uznávaných pravidel pro určení názvu právnické osoby má být volen název tak, aby byl mimo jiné zásadně pravdivý a přiměřený poměrům té které právnické osoby, aby byl veřejnosti srozumitelný, lze i bez znalosti dalších souvislostí opodstatněně předpokládat, že název Sudetoněmecké krajanské sdružení bude sám o sobě vnímán veřejností jako název sdružení, které se ideově ztotožňuje se sudetoněmeckými spolky, které sehrály negativní roli v historii Československé republiky. Nelze přitom považovat za rozhodné, že od uvedené doby uplynulo více než 70 let a že tudíž název Sudetoněmeckého krajanského sdružení ve smyslu výše uvedeného bude do značné míry vnímán především generačně starší populací České republiky. Výjimečnou citlivost označení občanského sdružení jako „sudetoněmeckého“ ministerstvo již průkazně doložilo poznatky ministerstva získanými ve spojitosti se zápisem společnosti SKS - Informační středisko Praha s.r.o. do obchodního rejstříku v roce 2002, kdy se veřejnost domnívala, že jde o povolení působení Sudetendeutsche Landsmannschaft Bundesverband e. V. v České republice. Negativní vnímání a odmítavý postoj ke snaze o registraci Sudetoněmeckého krajanského sdružení v demokratické občanské společnosti dle spisové dokumentace přesvědčivě dokládají též ministerstvem dříve specifikované aktivity vyvíjené subjekty neziskového sektoru, jakož i později využívané petiční právo podle zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním, (Petice na obranu republiky a jejího právního řádu, č. j. MV-148956/VS-2013 ze dne 28. 11. 2013).

Je-li Městským soudem v Praze vytýkána závěru ministerstva o nedovolenosti zamýšleného občanského sdružení zmatečnost a logická rozpornost, a to v kontextu s hodnocením cílů sledovaných stanovami tohoto sdružení a jeho názvem, není dle názoru ministerstva vzato v úvahu, že označení právnické osoby názvem je součástí její prezentace vyjadřující nebo alespoň naznačující její zaměření, program, budoucí činnosti, cíl a podobně (srov. rozsudek Nejvyššího soudu č. j. 11 Zp 30/2001 ze dne 16. 4. 2002).

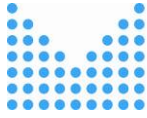
Z tohoto hlediska lze navenek, tzn., kdy běžný občan není seznámen s konkrétním zněním stanov, název Sudetoněmecké krajanské sdružení nesporně vnímat jako ztotožnění s aktivitami v kontextu historických událostí v bývalém Československu po roce 1938, jak shora dokladováno. Z tohoto důvodu se ministerstvo neztotožňuje se závěrem soudu, že sám název nemůže být hodnocen



jako cíl, jehož chce sdružení dosáhnout. V daném případě ministerstvo spatřuje ve zvoleném názvu, kdy název Sudetoněmecké krajanské sdružení může být z pohledu třetích osob spojován i s vyjádřením jeho cílů činnosti, a tudíž se způsobem jejich dosahování, rozpor s § 4 písm. a) zákona č. 83/1990 Sb., který zakazuje mimo jiné rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti z důvodu popírání práv druhých pro jejich národnost a původ. Východiskem tohoto závěru ministerstva je tudíž vzájemná provázanost nedovoleného jednání dle § 4 písm. a) a písm. b) zákona č. 83/1990 Sb. Odkazuje-li ustanovení § 4 písm. b) zákona č. 83/1990 Sb. na „rozpor s ústavou a zákony“, představuje v případě Sudetoněmeckého krajanského sdružení zákonný důvod pro zásah do výkonu sdružovacího práva rozpor stanov s ustanovením § 4 písm. a) téhož zákona.

V historickém kontextu úpravy spolkového práva z hlediska významu hodnocení názvu spolku pak lze na okraj zmínit rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 1923, SJD, 7842/22 ve věci stížnosti proti výnosu Ministerstva vnitra Československé republiky, jímž bylo podle § 113 ústavní listiny a spolkového zákona zakázáno utvoření spolku s názvem „Deutchböhmen – Tschechovien“, a to zejména s ohledem na jednoznačný závěr tohoto soudu, ke kterému dospěl i ve spojitosti se zvoleným názvem zamýšleného spolku. Důvodem pro zákaz spolku byla dle názoru Nejvyššího správního soudu v daném případě skutečnost, že „již název spolku je tendenčního rázu, směřuje proti svrchovanosti čsl. republiky, takže používání tohoto názvu, jakož i činnost spolku, o jejímž směru a tendenci již sám název nezanechává pochyb, by ohrožovaly veřejný pokoj a řád“ s tím, že Ministerstvo vnitra Československé republiky vycházelo „z notoricky známé skutečnosti, že název, jenž si nově zakládáný spolek za svůj zvolil, není ničím jiným než heslem oné známé činnosti...“.

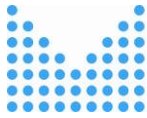
Ministerstvo rovněž znovu posoudilo zvolený název zamýšleného občanského sdružení, jehož část je obdobou části názvu zahraničních spolků, a to Sudetendeutsche Landsmannschaft Bundesverband e.V. se sídlem v Mnichově, a Sudetendeutsche Landsmannschaft in Österreich se sídlem ve Vídni, též z následujícího hlediska. V čl. 1 odst. 1 stanov Sudetoněmeckého krajanského sdružení je uveden i německý ekvivalent jeho názvu, a to Sudetendeutsche Landsmannschaft in Böhmen, Mähren und Silesia, pod nímž se sdružení též hodlá prezentovat. V tomto kontextu ministerstvo dospělo k závěru, že název Sudetoněmecké krajanské sdružení je sám o sobě způsobilý uvést třetí osoby v omyl ohledně identifikace zamýšleného subjektu, a to v běžné korespondenci, v úředním styku se státními orgány i při navazování případných kontaktů se zahraničními subjekty. S ohledem na zvolený název může být Sudetoněmecké krajanské sdružení považováno za organizační složku zahraničních spolků působící v České republice, což by mohlo vést k zásahu do práv a oprávněných zájmů jiných osob. Určení názvu



Sudetoněmecké krajanské sdružení je tudíž v rozporu s principem právní jistoty, patřícím k jednomu ze základních předpokladů právního státu (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Z výše uvedeného lze dovodit, že název Sudetoněmecké krajanské sdružení je v rozporu s obecnými požadavky kladenými na název právnické osoby ve smyslu občanskoprávní úpravy. Ve spojitosti s ustanovením § 19b odst. 1 dřívějšího občanského zákoníku, který se zabývá názvem právnické osoby, ministerstvo v případě Sudetoněmeckého krajanského sdružení též přihlíží k normě, dle níž, je název jedním ze základních identifikačních znaků právnické osoby a má být z hlediska obecně uznávaných pravidel pro určení názvu právnické osoby volen tak, aby byl zásadně pravdivý a přiměřený poměrům té které právnické osoby, aby byl veřejnosti srozumitelný a aby nepůsobil klamavě, přičemž základní význam pro identifikaci právnické osoby má kmen názvu, neboť poukazuje buď na předmět činnosti, nebo na zřizovatele nebo na společníka (srov. Občanský zákoník - Komentář, 10. vydání, Praha, C.H. Beck, 2006, str. 177). Právní úprava názvu právnické osoby obsažená v novém občanském zákoníku klamavost názvu právnické osoby výslovně vylučuje. Dle ustanovení § 132 odst. 2 věty druhé, občanského zákoníku název právnické osoby nesmí být klamavý, název Sudetoněmecké krajanské sdružení je tudíž s citovaným ustanovením v kolizi.

Ve spojitosti se zrušením rozhodnutí a vrácením věci ministerstvu soud v dané věci dále odkazuje na novou úpravu spolkového práva účinnou od 1. 1. 2014. Výslovně konstatuje, že „Na žalovaném nyní bude, aby v dalším řízení zohlednil skutečnost, že účinností nového občanského zákoníku byl od 1. 1. 2014 zrušen zákon č. 83/1990 Sb., a že od téhož dne nabyl účinnosti zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.“

Ministerstvo má za to, že na předmětné řízení plně dopadá přechodná úprava obsažená v § 3041 odst. 1 občanského zákoníku. Dle věty druhé citovaného ustanovení platí, že bylo-li přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zahájeno řízení o zápisu právnické osoby do veřejného rejstříku, dokončí se podle dosavadních právních předpisů; odporuje-li však zakladatelské právní jednání učiněné přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dosavadním právním předpisům, považuje se za platné, vyhovuje-li ustanovením tohoto zákona. Za stavu, kdy předmětné řízení o registraci bylo zahájeno do 31. 12. 2013, nepřísluší ministerstvu jakkoli zohlednit úpravu spolků v novém občanském zákoníku a zákoně č. 304/2013 Sb., a nadále musí postupovat výlučně podle zákona č. 83/1990 Sb. Na učiněný závěr nemůže mít žádný vliv skutečnost, že v ustanovení § 3041 odst. 1 věty druhé je použit termín „veřejné rejstříky“, byť evidence občanských sdružení a jejich organizačních jednotek oprávněných jednat svým jménem vedená do 31. 12. 2013 ministerstvem dle § 9 odst. 2 zákona č. 83/1990 Sb. charakter veřejného rejstříku, jak známo, neměla.

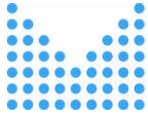


Ačkoli ministerstvo je v řízení o registraci Sudetoněmeckého krajanského sdružení, jak vyplývá z výše uvedeného, vázáno zákonem č. 83/1990 Sb., v kontextu s odkazem Městského soudu v Praze na novou úpravu spolkového práva, vyjadřuje ministerstvo názor, že důvody, pro které se zakazuje založit právnickou osobu, jsou v § 145 nového občanského zákoníku vymezeny v principu stejným způsobem jako je tomu v ustanovení § 4 zákona č. 83/1990 Sb. (srov. důvodovou zprávu k § 145 k novému občanskému zákoníku). Podle § 145 odst. 1 nového občanského zákoníku se zakazuje založit právnickou osobu, jejímž účelem je porušení práva nebo dosažení nějakého cíle nezákonným způsobem, zejména je-li jejím účelem a) popření nebo omezení osobních, politických nebo jiných práv osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení, b) rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti, c) podpora násilí nebo d) řízení orgánu veřejné moci nebo výkonu veřejné správy bez zákonného zmocnění.

V této souvislosti nelze než konstatovat, že Městský soud v Praze, který vede spolkový rejstřík, dospěl v případě návrhu na zápis spolku s názvem „Sudetoněmecké krajanské sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, zapsaný spolek“ k závěru shodnému se závěry ministerstva v předmětném registračním řízení. Návrh na zápis spolku podali Městskému soudu v Praze členové přípravného výboru Sudetoněmeckého krajanského sdružení dne 9. 1. 2014. Soud návrh na zápis v daném případě též zamítl s tím, že mimo jiné je „zápis spolku s názvem Sudetoněmecké krajanské sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku do veřejného rejstříku zcela nepřijatelný, neboť může být vnímán veřejností negativně, vyvolávat naopak nesnášenlivost (s ohledem na velmi citlivé sudetoněmecké otázky) a rovněž může působit přinejmenším provokativně.“ Proti citovanému usnesení podali navrhovatelé (členové přípravného výboru) odvolání k Vrchnímu soudu v Praze a dle dostupných informací o něm dosud nebylo rozhodnuto.

Se zřetelem k výše uvedenému se ministerstvo zabývalo otázkou posouzení nezbytnosti omezení výkonu sdružovacího práva v dané věci ve smyslu čl. 20 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), přičemž se opírá o následující argumentaci.

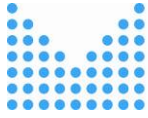
Ministerstvo má za prokázané, že název „Sudetoněmecké krajanské sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, občanské sdružení“ je způsobilý vzbudit přesvědčení, že došlo k založení občanského sdružení, které směřuje k rozněcování nesnášenlivosti z důvodu popírání rovných práv občanů pro jejich národnost a původ, tzn. tak, jak činily některé sudetoněmecké spolky v rozhodném



období. Z pohledu všech demokraticky smýšlejících osob je takový název zároveň urážlivý a provokativní. Dle názoru ministerstva název zamýšleného Sudetoněmeckého krajanského sdružení podněcuje k nenávisti z důvodu popírání rovných práv občanů pro jejich národnost a původ, a registrace občanského sdružení s tímto názvem by tak představovala zásah do práv jiných zaručených čl. 3 Listiny. Pokud by skutečným základním cílem zamýšleného Sudetoněmeckého krajanského sdružení byla podpora porozumění mezi národy, zejména porozumění mezi Čechy a Němci, odpovídalo by mu ve smyslu čl. 3 odst. 1 stanov jiné určení názvu občanského sdružení. Ve volbě názvu ve stanovách Sudetoněmeckého krajanského sdružení však ministerstvo nespatřuje záměr dosáhnout proklamovaného cíle, ale naopak záměr, kdy přípravný výbor využívá realizaci sdružovacího práva podle zákona č. 83/1990 Sb., a to ať jsou jeho důvody jakékoli, aby dosáhl výsledku právní normou nepředvídaného a nežádoucího (srov. např. IV. ÚS 319/05). Podání návrhu na registraci občanského sdružení s názvem Sudetoněmecké krajanské sdružení nelze dle názoru ministerstva hodnotit jinak než jako zneužití práva, které plně odůvodňuje nezbytnost zásahu do omezení sdružovacího práva, odpovídající demokratickým principům. V této spojitosti a v ústavních intencích omezení výkonu sdružovacího práva vychází ministerstvo z toho, že registrace občanského sdružení s názvem Sudetoněmecké krajanské sdružení by tudíž byla v rozporu s ochranou veřejného pořádku ve smyslu čl. 20 odst. 3 Listiny. Zásah do sdružovacího práva v daném případě pokládá proto ministerstvo za legitimní, mající oporu v zákoně a nezbytný.

V této souvislosti ministerstvo považuje za nutné poukázat v kontextu s čl. 20 odst. 1 a 2 Listiny, zmiňovaným soudem, též na čl. 4 Ústavy České republiky, který sdružovacímu právu jako jednomu ze základních práv zaručuje právo na soudní ochranu. Za stavu, kdy dle názoru ministerstva zvolený název Sudetoněmecké krajanské sdružení nepochybně vede k rozněcování nesnášenlivosti z důvodu popírání rovných práv občanů pro jejich národnost a původ, a je též považován za klamavý, a kdy členové přípravného výboru na takto určeném názvu trvají, je k rozhodnutí ve věci příslušný toliko nezávislý soud.

Ze všech shora uvedených důvodů dospělo ministerstvo k závěru, že nezbyvá, než registraci Sudetoněmeckého krajanského sdružení odmítnout podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 83/1990 Sb., jelikož jde o občanské sdružení nedovolené na základě § 4 písm. a) téhož zákona., tzn. občanské sdružení, jehož název vede k rozněcování nesnášenlivosti z důvodu popírání rovných práv občanů pro jejich národnost a původ, jakož i ve spojitosti s § 4 písm. b) zákona č. 83/1990 Sb., neboť zamýšlený název je též v kolizi s § 19b odst. 1 dřívějšího občanského zákoníku (resp. § 132 odst. 2 větou druhou nového občanského zákoníku).



P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat žalobu do 60 dnů ode dne jeho doručení k Městskému soudu v Praze (§ 8 odst. 3 zákona č. 83/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

JUDr. Ivana Breburdová
vedoucí oddělení občanskosprávního

podepsáno elektronicky

otisk úředního razítka